

PÉNZINTÉZETEK SZAKMAI NYELVHASZNÁLATA A GAZDASÁGI VÁLTOZÁSOK TÜKRÉBEN

VARGÁNÉ KISS KATALIN¹

A dolgozat a kereskedelmi bankok szakmai nyelvhasználatában a hitelválság eredményeképpen bekövetkező változásokat mutatja be. Ennek megértéséhez a magyar bankrendszernek 1987-től a hitelválságig terjedő fejlődését, majd a válság hatására létrejövő változásait, illetve ennek nyelvi kifejezőeszközeit tárgyalja. A nyelvhasználat terminológiai szintű elemzése a pénzügyintézetek külső és belső kommunikációját tükröző írásbeli műfajok alapján történik.

kereskedelmi bankok, hitelválság, szakmai nyelvhasználat, terminológia, műfajok

The paper describes the changes in the professional language use of commercial banks as a result of the credit crunch. For better understanding it deals with the development of the Hungarian banking system from 1987 to the financial crisis, some changes due to the crisis, as well as, some of its expressions. The analysis of language use at the level of terminology is based on some written genres reflecting the internal and external communication of financial institutions.

commercial banks, credit crunch, professional language use, terminology, genres

A magyar bankrendszer fejlődése 1987-től a hitelválságig (2008)

A magyar bankrendszer átalakulása 1987-ben a kétszintű bankrendszer kialakításával kezdődött, mely egyrészt magában foglalta a jegybankot, másrészt, pedig az MNB hiteltagozataiból csaknem teljes körű jogosítványt kapó kereskedelmi bankokat.

A rendszerváltással a külföldi bankok is egyre erőteljesebben jelentek meg a magyar piacon, melyet 1990-től a vállalatok számára, 1991-től pedig az önkormányzatok számára lehetővé váló szabad bankválasztás is nagymértékben ösztönzött (Várhegyi, 2002). A bankok közötti szabad ügyféláramlás lehetőségének következtében a bankok között megnőtt az ügyfelekért folytatott verseny, melynek nyertesei ügyfélcentrikus szolgáltatásaikkal javarészt a külföldi tulajdonú bankok voltak.

1994-ig, a kormányzati privatizációs program elindításáig, a külföldi tulajdonú bankok főleg zöldmezős beruházással szaporodtak. A privatizáció során az állami tulajdonban lévő pénzügyintézetek nagy részét külföldi bankok leányvállalatai vették át. Az erős külföldi tőke következtében a magyar bankrendszer technológiai fejlesztése, valamint a korszerű termékek bevezetése a pénzügyi szolgáltatás színvonalának emelkedését eredményezte.

A külföldi bankok megjelenése kedvező hatást gyakorolt a bankpiacon folyó versenyre. Bár Magyarországon a külföldi bankok kezdetben még csak a vállalati bankpiacon növelték a versenyt, az 1990-es évek végétől egyre több bank célozta meg szolgáltatásaival a lakosságot is. Jövedelmezőségük fenntartásához a magyar bankok egyre nagyobb kockázatvállalás mellett bővítették hitelállományukat. A kockázatalapú verseny erősödése elsősorban termékinnovációt, a hitelezési feltételek enyhítését jelentette, melynek következtében az anyabankok által megfogalmazott növekedési elvárások teljesítése érdekében a pénzügyintézetek egyre kockázatosabb ügyfeleknek nyújtanak hitelt új, egyre kockázatosabb termékekkel, egyre kedvezőbb feltételek mellett (Király, 2008).

A magasabb kockázatú termékek közé tartoznak a devizahitelek, melyek kockázatát a forintárfolyam és a külföldi referenciakamatok esetenként hektikus mozgása jelenti. A deviza-állomány kiépülése az alábbi szakaszokban történt meg (bővebben Balás –Nagy, 2010): 2000-2003 gépkocsi-finanszírozás, 2004-től devizaalapú lakáshitel, majd 2005-től szabad felhasználású devizaalapú jelzáloghitelek. A devizahitel-állomány legnagyobb mértékű növekedése a 2006–2008 közötti időszakra tehető, annak ellenére, hogy a jegybank számos alkalommal felhívta a figyelmet a kapcsolódó

¹ egyetemi adjunktus, SZE, Idegen Nyelvi Oktatási Központ, kathykis@sze.hu

kockázatokra. Az új kibocsátásokon belül a devizahitelezés részaránya 2008 végére 80 százalékra emelkedett, sőt a jelzáloghiteleknél már 90 százalék felé ugrott.

A válság közvetlen hatása a hazai bankokra (2009-2011)

A válság közvetlen hatása a bankszektorban elsőként a források egy részének (bankközi, anyabanki betétek-hitelek) befagyásában, illetve a drágulásában mutatkozott meg. A hitelezés akadozása és feltételeinek szigorodása rontotta az adósok helyzetét, és tovább mélyítette a recessziót, miközben a gazdaság hanyatlása csökkentette a bankok hitelezőképességét és hajlandóságát, ami tovább erősítette a gazdaság összehúzódását. (Várhegyi, 2011)

A kockázatmentesség érdekében a bankok szigorították a hitelezés feltételeit. Esetenként a már megítélt hitelek felmondására, a szerződések egyoldalú, az ügyfél számára hátrányos módosítására is sor került, ha lehetőséget adtak rá a jogszabályok, illetve jogi kiskapuk.

A banki aktivitás visszaesése következtében számos pénzügyi intézmény csökkentette hálózati egységeinek és alkalmazottainak számát. Magyarországon a válság közvetlen hatásait jelentősen megnöveli a bankokra kirótt, mind a nagyságát, mind a kivetési módját illetően egyedülálló különadó, amely a kormány indoklása szerint a válsághoz kapcsolódik, így végső soron annak közvetett hatásaként értelmezhető. A válság felerősítette a kockázat mérséklő követelményeket, mely komoly kihívást jelent a bankcsoportok irányítói számára. (Várhegyi, 2011)

Pénzügyi szakértők szerint a hitelezési veszteségek és a különadó eredményrontó hatása attól is függ, hogy a bankok milyen mértékben tudják azt áthárítani az ügyfelekre a hitelkamatok és a díjak emelése révén, illetve mennyire képesek a költséghatékonyság javításával kompenzálni. A pénzügyi válság ráirányította a figyelmet a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások tőkekövetelményeinek szabályozási hiányosságaira, így több területen módosítást kezdeményeztek (bővebben lásd PSZÁF²).

A magyar háztartásoknak 2010 első félévének a végén közel 10 600 milliárd forintnyi hiteltartozása volt (ez a GDP 40 százaléka). A devizahitelek ezen belül hozzávetőleg 7300 milliárd forintot tettek ki (a GDP 28 százaléka), ami a teljes állomány kétharmada. Ezt a magas állományi arányt a devizahitelek 2008 második felében érték el, azóta az arányuk lényegében stagnál, kissé csökkent. A devizahitel-állománynak több mint 90 százaléka svájci frankban és mintegy 7 százaléka euróban denominált tartozás (Balás-Nagy, 2010).

A devizahitelezés visszaszorítását ugyancsak támogatta a 2010 márciusától hatályos, a körültekintő hitelezésről szóló kormányrendelet, valamint az augusztusban életbe lépő, devizaalapú jelzáloghitelezés betiltásáról szóló törvény (Balás-Nagy, 2010).

Válságkezelő intézkedések

A Bankszövetség által megfogalmazott **Budapesti Elvek** alapján a hitelezők önkéntesen együttműködnek a fizetésképtelen gazdasági társaság pénzügyeinek átstrukturálására. A hitelezők az eljárás alatt meghatározott, ésszerű türelmi időt biztosítanak az ügyfelüknek, amely alatt tartózkodnak az egyedi igényérvényesítéstől. A rendszer azokban az esetekben alkalmazható, ahol legalább két hitelező bank van, és az adós cég átmeneti likviditási vagy piaci gondokkal küzd, és jóhiszemű magatartást tanúsít. Ekkor türelmi időt kap a hitelezőktől, amely alatt átvilágítják a céget külső, független szakértőkkel és felmérik, hogy milyen eszközökkel képes a cég a változásra (Bankszövetség jelentése 2010 II. negyedév).

2010. január 1-én hatályba lépett az ún. **Magatartási kódex**, amely a lakosság részére hitelt nyújtó pénzügyi szervezetek ügyfelekkel szembeni tisztességes magatartást szabályozza (Bankszövetség, ibid.)

² http://www.pszaf.hu/data/cms2109746/CRD_I_IV_aktualizalt_internetre.pdf

2010 során folyamatosan emelkedő tendenciát mutatott az átütemezett vagy átstrukturált hitelállomány, amely az év végére elérte a teljes lakossági hitelállomány 6%-át, ezen belül a jelzáloghitelek 9%-át strukturálták át (Marsi - Kaufmann, 2011). 2011 májusában megállapodás született a kormány és a Bankszövetség között a devizahitelek megsegítéséről. A bajba jutott adósokat az **Otthonvédelmi Akcióterv** névre keresztelt intézkedéssorozattal segítené ki a kormány (bővebben HVG, 2011.05.30.)

Pénzintézetek szakmai kommunikációja

A pénzintézetek szakmai nyelvhasználata a kommunikációs cél, a beszédhelyzet, a kommunikációs cselekvés, a résztvevők közötti társadalmi vagy szakmai kapcsolat, továbbá a háttértudás alapján számos jól elkülöníthető műfajban nyilvánul meg. Ez lehet üzletszabályzat, éves jelentés, gazdasági elemzés, hírlevél, valamint termékismertető. Az **üzletszabályzat** vagy **általános üzleti feltételek** a bank és az ügyfelek között létrejövő szerződéses jogviszony általános szabályozza. Nyilvános, az egyes szerződések kötelező mellékletének tekintendő. Az **éves jelentés** a bank pénzügyi helyzetéről informálja a részvénytulajdonosokat, a menedzsmentet, a már meglévő és új ügyfeleket különböző számviteli mutatók alapján. A **gazdasági elemzés** általában pénzügyi elemzők által a banki menedzsment számára összeállított belső dokumentum, mely a lezajlott gazdasági események tükrében a jövőt prognosztizálja. A **hírlevél** nyomtatott vagy elektronikus formában ad tájékoztatást a legújabb termékekről, a bank működésében bekövetkezett változásról, illetve a régióban betöltött pozíciójáról gazdasági háttéreseemények bemutatásával; havonta vagy negyedévente jelenik meg. A **termékismertető** a bankok által az ügyfelek számára készített nyomtatott promóciós anyagok, amelyek az új termékekről, banki szolgáltatásokról adnak rövid leírást. Céljuk az ügyfelek érdeklődésének felkeltése.

A szakmai kommunikáció vertikális tagozódása alapján (Hoffmann, 1985) a nyelvhasználat szakmaiságában eltéréseket tapasztalunk. A pénzintézet mint szervezet külső kommunikációja révén (hírlevél, termékismertető, PR-cikk) a pénzügyi szakszókincs számos eleme átkerül köznyelvbe, míg a belső (elemzések, utasítások) és más pénzügyi szervezetek (PSZÁF, Bankszövetség) közötti kommunikáció (rendelkezések, ajánlások, negyedéves jelentések) során a szakszókincs bizonyos elemei, terminusai laikusok számára háttérismeretek nélkül nem érthető, értelmezhető.

Az alábbiakban a válság hatására kialakuló, illetve a különböző médiákon keresztül a köznyelvbe is bekerült terminusokat ismertetjük szemantikai jelentésük alapján.

A hitelválság terminushoz kapcsolódó fogalmak

A **hitelválság** terminushoz kapcsolódó fogalmak bemutatása előtt a **terminológia** fogalom jelentéseire térünk ki. A **terminológia** jelentései: (1) terminusok, fogalmak és azok viszonyának vizsgálata; (2) terminusok gyűjtésére, leírására, bemutatására, valamint osztályozására és képzésére alkalmazott eljárások és módszerek összessége; (3) egy meghatározott tárgykör logikai rendszeréhez illeszkedő rendszerezett szókincs (Fóris 2005). Vizsgálódásunk a 3. jelentésre összpontosul, amely szerint terminusok egymáshoz való kapcsolata alapján kiépíthető a terminológiai rendszer, amely jól felépített rendszer esetén közel azonos szerkezetű a szakma fogalmi rendszerével. A *fogalmi rendszert* a szakmák időnként átrendezik, például a fejlődés következményeihez való igazodás miatt. A hasonló felépítésű *terminológiai rendszert*, mint nyelvi rendszert általában célszerűen igazítani kell a változó fogalmi rendszerhez (Fóris, 2006).

A továbbiakban a hitelválság terminusból kiindulva bemutatjuk, hogy a pénzintézetek nyelvhasználatában miként alakult ki, illetve erősödött fel bizonyos fogalmak használata.

Az angol *credit crunch* terminus már 2008-ban bekerült a Concise Oxford English Dictionary-be (OED), mint a lakosságot érintő legújabb szócikk (bővebben BBC News 2008), azzal a megjegyzéssel, hogy elmúltak már azok az idők, amikor a *crunch* szó ropogtatnivalót jelentett.

A BBC News pénzügyi válsággal foglalkozó glosszárium a *credit crunch* terminust a következőképpen definiálja:

Credit crunch: *The situation created when banks hugely reduced their lending to each other because they were uncertain about how much money they had. This in turn resulted in more expensive loans and mortgages for ordinary people.* (BBC News, 2009 pénzügyi válsággal kapcsolatos glosszárium)

A hitelválság megjelenése Magyarországon 2008 októberében már érezhető hatását (lásd HVG, 2008. 10.22.) A magyar **hitelválság** terminust a következőképpen határozhatjuk meg:

*A globális pénzügyi válság hatására kialakult szituáció, amelyben likviditási problémák miatt a bankok hitelezési tevékenységüket erősen visszafogják, amely a hitelek drágulását és a meglévő hitelek esetében az adósok számára fizetési nehézségeket eredményez.*³

Annak ellenére, hogy nagyon gyakran használt terminusról van szó, a fogalom hivatalos meghatározása glosszáriumban és szótárban nem található.

A válság hatására a bankok a hitelezési kockázat csökkentésére törekednek. Ehhez kapcsolódik többek között a jelzáloghitelezésnél az **LTV arány** csökkentése.

Az LTV arány (loan-to value rate) terminust a következőképpen határozhatjuk meg: *a hitel/fedezet aránya; a finanszírozási arány, amely a maximálisan adható hitel aránya az ingatlan fedezeti értékéhez képest. Minél kisebb ez az arány annál kisebb kockázatot visel a bank a hitelnyújtással* (bővebben Király, 2008).

A hitelkockázat mérésénél a hitelezési veszteségek eloszlása tekintendő kiindulópontnak, melyet az alábbi terminusokkal írunk le: **PD** és **LGD**, valamint ezek közötti korreláció.

- **PD (probability of default):** *az ügyfeleket jellemző nemteljesítési valószínűség.*

- **LGD (loss given default):** *a termékekre jellemző nemteljesítéskori veszteségráta.* (Király, 2008)

Kockázati paraméterek alkalmazása kockázatok számszerűsítése, azaz a PD (probability of default – nemteljesítési valószínűség) és LGD- (loss given default – nemteljesítéskori veszteségráta) számítások mindegyik banknál szerepet kapnak (Kalfmann, 2010).

A pénzügyi intézetek kockázatainak megállapítására használatos a **belső gazdasági tőkeszámítás (ICAAP)** terminus. Az **ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process)** egy olyan eljárás, amely biztosítja azt, hogy a vezető testület megfelelően azonosítja, méri, összesíti és monitorozza az intézmény kockázatait, az intézmény lényeges kockázatainak fedezéséhez megfelelő, a belső szabályok szerint meghatározott tőkefedezettel rendelkezik, megfelelő kockázatkezelési rendszert működtet, és azt folyamatosan fejleszti az azonosított kockázati faktorok tekintetében. (deloitte.com)

Az ICAAP fogalmának megnevezésére a **belső tőkemegfelelési értékelési folyamat** terminus használatos (lásd CIB Éves jelentés 2010), ez azt mutatja, hogy az angolból átvett fogalom magyar nyelvű megnevezése nem egységes. A ICAAP során a vállalkozást érintő összes kockázatot figyelembe kell venni, amelyek a CIB Bank esetében az alábbi terminusok szemléltetnek⁴:

- **Hitelezési kockázat (credit risk):** olyan kockázat, mely szerint a partnerek nem képesek eleget tenni a visszafizetési kötelezettségeiknek. Az alapvető nemfizetési kockázaton túl tartalmazza az ország kockázatot és a teljesülési kockázatot.
- **Működési kockázat (operational risk):** nem megfelelő működésből, emberi hibákból, rendszerhibákból vagy külső eseményekből adódó veszteségek kockázatát jelenti. Ide tartoznak a jogi kockázatok, amelyek jogszabályi vagy szerződéses nemmegfelelésekből adódó veszteségek kockázatait jelentik.

³ Saját meghatározás

⁴ (Forrás: CIB Éves jelentés 2010: 91)

- **Piaci kockázat (market risk):** a piaci árak és kamatok változásának bizonytalanságából, a közöttük lévő korrelációból, illetve volatilitásuk szintjéből adódó kockázat. Ide tartozik a kamatráták, részvény árak, devizaárfolyamok és tőzsdei áruk árainak változását.
- **Maradványkockázat (residual risk):** annak a kockázata, hogy a vállalkozás által alkalmazott értékelési technikák és módszerek a vártnál kevésbé hatékonyak.
- **Modellkockázat (model risk):** az a kockázat, amikor a vállalkozás által alkalmazott értékelési modell nem megfelelő, vagy nem határozza meg a vonatkozó kockázat szintjét.

Példaként említhetjük, hogy az adóminősítéssel kapcsolatban Magyarországon nem alakult ki az **ügyfél magatartásán alapuló pontrendszer** (*behavioral scoring*), mivel nincs olyan adatregiszter (pozitív adóslista), amely tartalmazná valamennyi potenciális hiteladós teljes múltját: azokét is, akik fizettek, és azokét is, akik nem fizettek. Ez azt is jelenti, hogy az ügyfeleknek nincs teljes hiteltörténetük, hiszen központilag csak a nemteljesítő adósokat tartják nyilván (negatív lista). Így a hazai bankok a magatartási pontrendszerrel kevésbé hatékony, de számos országban szintén használatos, úgynevezett „**jelentkezési**” **pontrendszert** (*application scoring*) használják, amely nem az ügyfél hitellel, fizetéssel kapcsolatos korábbi magatartását vizsgálja, hanem különböző társadalmi-szociológiai tényezők (életkor, lakhely, végzettség, jövedelem, munkahely, család stb.) alapján kísérli meg előre jelezni az ügyfél fizetési hajlandóságát (Király, 2008).

A hitelválság következtében a bankok különösen megvágatják, hogy kinek adnak hitelt. A hitelhez való hozzájutás nem csak a hitel árának (kamatláb, THM) nagyságától függ, hanem ún. **nem árjellegű** feltételektől is (fedezetet, bizonyos mértékű rendszeres jövedelem, árbevétel). A nem árjellegű feltételeket a bankok a hitelnyújtást megelőző **adóminősítéskor** – a vállalati hitelezésben az ún. *rating* során – érvényesítik. Következésképpen az árjellegű tényezők és nem árjellegű tényezők által összességében meghatározott hitelhez jutási korlát a korábbinál magasabb lesz (Fábián et al., 2010).

- **Koncentrációs kockázat (concentration risk):** egy bank terminológia, amely azt fejezi ki, hogy a bankok által kihelyezett hitelek milyen számú és milyen típusú ügyfelek részére kerültek kihelyezésre. Ezt a kockázatot a koncentrációs rátával lehet mérni, amely az egyes hitelkihelyezések arányát magyarázza a különböző ügyletek esetében.
- **Banki könyv - kamatláb kockázat (banking book - interest rate risk):** a banki eszközök és kötelezettségek piaci értékére vonatkozó veszteségek kockázatai nem tartalmazzák a forgatási célú eszközök és kötelezettségek kamatlábainak változásából adódó kockázatokat.
- **Likviditási kockázat (liquidity risk):** annak a kockázata, hogy a csoport nem lesz képes időbe elegend tenni fizetési kötelezettségének, vagy ezeknek a kötelezettségeknek csak jelentős költségek árán tud majd megfelelni.
- **Ország kockázat (country risk):** annak a kockázata, hogy a csoport veszteséget szenved el egy országban a gazdasági kondíciók, a politikai feltételek miatt, illetve a deviza értékének csökkenése miatt.
- **Kiegyenlítési kockázat (settlement risk):** annak a kockázata, hogy egy adott tranzakció nem az előre meghatározott ütemezés szerint kerül kiegyenlítésre. Hitelezési és likviditási kockázatot is tartalmaz.
- **Reputációs kockázat (reputation risk):** annak a kockázata, hogy a nyereség vagy tőke az ügyfelek vagy befektetők, a tulajdonosok vagy a felügyeleti szervek negatív megítélése miatt csökken.

Az Ernst & Young 2011 márciusában megjelent „New Era of Customer Expectation” (Új fogyasztói elvárások korszaka) című jelentéshez globális szinten több mint húszezer lakossági banki ügyfél

bevonásával készített felmérést, az ügyfelek banki kapcsolatait leginkább befolyásoló tényezőkről. A felmérés megállapította, hogy a bankokba vetett fogyasztói bizalom jelentősen csökkent. A magyar ügyfelek 72%-a egyértelműen a banki költségeket jelölte meg a váltás indokának. Az ügyfelek egyre magasabb színvonalú és komplex szolgáltatások iránti igényével párhuzamosan nő az érzékenységi és a bizalmatlansági is, ami innovációt követel meg a bankoktól az ügyfelek aggodalmainak eloszlatására és versenyképességük biztosítására.

- **Stratégiai kockázat (strategic risk):** annak kockázata, hogy a nyereség vagy a tőke azért csökken, mert a vállalkozás működési környezete változik hibás vezetői döntések vagy a döntések nem megfelelő bevezetése következtében, illetve a vállalkozás nem megfelelően reagál a versenykörnyezet változásaira.

A hitelválság következtében kialakult likviditási nehézségek szükségessé tették az ún. **CRD** szabályozásának módosítását. A **CRD (Capital Requirements Directives)** a hitelintézetek és befektetési vállalkozások tőkekövetelmény szabályozását tartalmazza az Európai Bizottság ajánlása alapján (PSZÁF).

A bajba jutott adósokon segítő állami hitelkonstrukció az ún. „**áthidaló hitel**”. Az áthidaló kölcsön lényege, hogy legfeljebb két évig csökkentett törlesztőrészlet fizetését teszik lehetővé a nehéz helyzetbe került hiteladósoknak. Az eredeti bankhitel törlesztőrészletéből így fennmaradó részt az adós számára folyósított forintalapú áthidaló kölcsön egészíti ki, melynek felvételéhez az állam készfizető kezességét vállal. A Bankszövetség 2010. II. negyedéves jelentésében olvashatunk az áthidaló hitelekről (government bridging loan scheme) szóló felmérésről.

Az OTP Bank 2009-es éves jelentése alapján a megváltozott gazdasági környezet az alábbi terminológiai rendszer felállítását teszi lehetővé⁵:

- **Válságkezeléssel kapcsolatos fogalmak:** *kockázatkezelés (prudential risk management), biztonságos működés (safe operation), szigorú költséggazdálkodás (strict cost management), adósvédelmi programok (debtor protection programs), lakossági hitelek átstrukturálása (restructuring retail loans), megtakarítások ösztönzése (to enhance savings), hitelezési költségek racionalizálása (rationalise costly lending processes), kilakoltatási moratórium (moratorium on eviction)⁶ (eviction moratorium)⁷*
- **Veszteséggel kapcsolatos fogalmak:** *kockázati költségeknek (loan losses), a 90 napon túli késedelmes hitelek aránya (the proportion of loans overdue by more than 90 days), kockázati költség ráta (allowance rate), árfolyamsokkok (exchange rate shock), késedelmes hitelporfólió (overdue loan portfolio), átmenetileg fizetési nehézségekkel szembesülő ügyfelek (customers facing temporary payment difficulties), leértékelés (downgrading), nemteljesítő hitel (non-performing loan)⁸, devizahitelek (debtors with foreign currency loans)⁹*
- **Szolgáltatásokkal, termékekkel kapcsolatos fogalmak:** *ügyfélportfóliók (customer loan portfolios), lakossági portfóliók (retail portfolios), lakossági hitelek (household loans)¹⁰ lakossági hitelezés (retail lending), fogyasztási hitelek (consumer loans), jelzáloghitelek (mortgage lending), folyósítások*

⁵ Az egyéb forrásból származó terminusokat a láb jegyzetben külön jelöljük.

⁶ CIB Éves jelentés 2010

⁷ Bankszövetség nyelvhasználata 2010/3. Negyedéves jelentés

⁸ CIB Éves jelentés 2010

⁹ Bankszövetség nyelvhasználata 2010/3. Negyedéves jelentés

¹⁰ Bankszövetség nyelvhasználata

(disbursements), forinthitelek (loans denominated in forint), lakáscélú jelzálogpiac (housing purpose mortgage market), residential mortgage products (lakossági jelzálogtermékek)¹¹,

Termékinnováció: előrelátó hitel („előrelátó” housing loan)¹², Bónusz számlacsomag (Bonus bank account), UniCredit Takarékszámmla (UniCredit savings account), Sokoldalú OKOSkártya (Versatile CLEVERcard)¹³, CIB Malacpersely Számmla (CIB Piggy bank account), EU Támogatás Megelőlegező Hitel (EU Subsidy Advance Loan, EU Támogatás Társfinanszírozó Hitel (EU Subsidy Co-financing Loan), MFB Új Magyarország Kis- és Középvállalkozói Hitelprogram (MFB New Hungary SME Credit Programme)

Összegzés

A pénzügyintézetek működésére a hitelválság kétséget kizáróan rányomta bélyegét. Ennek lenyomata természetesen a szakmai nyelvhasználatban is kifejeződik. A válság következtében bizonyos fogalmak leírására számos új terminus használatos, illetve egyes terminusok használata felerősödik, és szélesebb körben válik ismertté. Mivel a bankvilág nemzetközi közvetítő nyelve az angol, ezért a szűkebb szakmai beszélőközösség bizonyos fogalmak leírására angol nyelvű terminusokat, gyakran betűszavakat használ. Ezen terminusoknak vagy nincs még magyar megfelelője, vagy nem egységes. A hitelválság magyarországi hatása miatt a magyar nyelvben is keletkeztek neologizmusok, amelyek sem forrásnyelvi sem angol célnyelvi megfelelője a pénzügyintézeti nyelvhasználatban nem egységes lásd *banki különadó – extraordinary bank tax (CIB), bankadó – bank levy*. (Bankszövetség, 2011/1. E-hírlevél)

A pénzügyintézetek működése valamint a hitelválsággal kapcsolatos háttérismeretek nélkülözhetetlenek a fogalmi tisztázásban szakfordítás esetén.

Irodalomjegyzék

Balás Tamás–Nagy Márton: A devizahitelek átváltása forinthitelekre. *Hitelintézeti Szemle* 2010/5. 416-430.

BBC News 3 July 2008: Credit crunch enters the lexicon

BBC News 4 August 2009 09: The layman's finance crisis glossary

Ernst & Young 2011. márc. 23. Új korszak kezdődött? Bizalmi válság, Új fogyasztói elvárások a banki szolgáltatások piacán. <http://www.ey.com/HU/hu/Newsroom/News-releases/Global-Consumer-Banking-Survey-2011>

Fábián Gergely–Hudecz András–Szigel Gábor (2010): A válság hatása a vállalati hitelállományokra Magyarországon és más kelet-közép-európai országokban. *Hitelintézeti Szemle* 2010/5.445- 462.

Fóris Ágota 2006. A terminológiai szemlélet szerepe a szakmai kommunikációban. *Tudásmenedzsment*, VII, 3. (Andragógia különszám) 90-99.

Fóris, Á. (2005): *Hat terminológia lecke*. Pécs: Lexikográfia Kiadó.

Hoffmann, L. (1985): *Kommunikationsmittel Fachsprache. Eine Einführung*. (Forum für Fachsprachen-Forschung 1. Tübingen: Narr.

http://hvg.hu/gazdasag/20081022_hitelvalsag_kozvelemenya A hitelválság hatásai Magyarországon

http://hvg.hu/gazdasag/20110530_devizahitelesek_megsegitese.

http://www.bankszovetseg.hu/anyag/feltoltott/Magatartasi_kodex_10000305.pdf

http://www.bankszovetseg.hu/bankszovetseg.cgi?p=2010_3_szabalyozas&r=&l=&v=4281974801

¹¹ CIB Éves jelentés 2010

¹² UniCredit Bank honlapja

¹³ Raiffeisen Bank honlapja

http://www.bankszovetseg.hu/bankszovetseg.cgi?p=2010_3_szabalyozas&r=423775388&l=eng&v=3187801847&s=szerk#_5._Helping_debtors

http://www.bankszovetseg.hu/bankszovetseg.cgi?p=2010_IInegyed_szabalyozas&r=&l=&v=9671589884

http://www.bankszovetseg.hu/bankszovetseg.cgi?p=2010_IInegyed_szabalyozas&l=eng&r=&v=6088173122

http://www.deloitte.com/view/hu_HU/hu/szolgaltatsok/vallalatikockazatkezelesiszolgaltatasok/e637ebf4c52fb110VgnVCM100000ba42f00aRCRD.htm

http://www.pszaf.hu/data/cms2109746/CRD_I_IV_aktualizalt_internetre.pdf

Kalfmann, P. (2010): Változások a kockázatkezelés gyakorlatában a krízis hatására. *Hitelintézeti Szemle 2010/4.* 309-320.

Király Júlia–Nagy Márton (2008): Jelzálogpiacok válságban: kockázatalapú verseny és tanulságok. *Hitelintézeti Szemle 2008/5.* 450-482.

Marsi, E. – Kaufmann, P.(2011): A bankrendszer takaréklángon? BankAdat: a bankszektor 2010. évi tevékenységének elemzése. In: Bankszövetség: E-Hírlevél 2011/3. Elérhető: http://www.bankszovetseg.hu/2011_03/index.html#b1

Várhegyi, É. (2002): *Bankvilág Magyarországon*. Budapest: Helikon Kiadó.

Várhegyi, É. (2011): Kettős szorításban: a magyar bankszektor helyzete és kilátásai. *Hitelintézeti Szemle 2011/1.* (14-29)

Források:

www.cib.hu
www.otp.hu
www.raiffeisen.hu
www.unicreditbank.hu